

Frågor till politikerna på Demokratitorget den 5 och 6 september

5/9 (S) Henrietta Serrate och Tomas Thornell från Socialdemokraterna

Utfrågare: Olof Thedin och Åke Svensson

Inledning

Välkomna till Demokratitorget, planerat och genomfört på initiativ av Växjö Forum, Naturskyddsföreningen och Tankarnas trädgård. Växjö forum har bildats för att få tillstånd ett bättre samtal om förändringar i Växjö stad med omland. Idén med Demokratitorget har varit att under tre veckor här samtala om angelägna frågor, inför valet. Bl. a sjukhuset, simhallen, konsten i staden, konsthallsfrågan, ny teaterbyggnad, naturen i staden, trafiken mm, mm. Nu har vi en timme på oss, så ju kortare svar desto fler frågor hinner vi med.

Växjö Forum har publicerat två vitböcker om en om simhallsfrågan och en om sjukhusfrågan. Första frågan:

Har ni läst dem?

Var sin

Nästa fråga, nu när ni står här på Demokratitorget i slutspurten av valrörelsen:

Vad är demokrati?

Vad är medborgarnas roll i demokratin?

Tycker ni att demokratin fungerar bra i Växjö kommun? I regionen?

Det går att förbättra medborgarnas inflytande på investeringar. Diskuterar stadsdels- och byapeng i partiet. Större arbete på att få in synpunkter och delaktighet. Vi har förslag, sätt i gång på Ringsbergsområdet tillsammans med dem som verkar där → park för folket.

Trafikverket ska arbeta efter den s.k. fyrstegsprincipen ...

Är det en bra princip, som borde tillämpas på alla viktiga investeringsbeslut?

Tystnad. Jaaaa, i grund och botten. Men det är skillnad på olika typer av investeringar, t.ex. cykelvägar, motorvägar och järnvägar gentemot andra stora investeringar som skolbyggnader, sjukhus, simhallar. Farligt säga att samma modell ska gälla för alla rakt av.

Det leder oss osökt in på

Vården och sjukhusfrågan

Primärvården är den mest kostnadseffektiva och också bäst lämpade vården för de flesta av våra medborgare. Socialstyrelsen fastställde nu i, vår, en medicinsk riktlinje om 1 allmänläkare per 1100 personer.

Vill ert parti uppfylla detta? Om inte, varför?

Som grundprincip ja, i snitt. Men skillnad på att vara läkare på t.ex. Dalbo och Skärvet, patienterna har olika behov beroende på bl.a. socioekonomi och ålder. 1 av 3 besök i primärvården är relaterade till psykisk ohälsa. Därför är det viktigt att göra satsningar även på personal med den specialkompetensen. Det kan exempelvis handla om fler psykologer och samtalsterapeuter. Detta är något såväl fackförbund som studier visar skulle leda till en bättre primärvård både för patienter och personal. Vissa vårdcentraler behöver fler än 1 på 1100 och på någon kan man kanske ha lite färre. Ska göra allt vi kan för att nå upp till detta.

Finansieringsplanen för det nya sjukhuset bygger bl a på besparingar (700 miljoner) i primärvården. **Kommer ditt parti att stå bakom dessa besparingar i primärvården under nästa mandatperiod, eller kommer ditt parti att stå bakom nya pengar till primärvården, i likhet med vad många andra regioner gör?**

Vi lägger mer pengar till primärvården i vår budget, men får inte igenom den. Inte bara mer pengar utan också mer riktade resurser/expertis, t.ex. gäller ett av 3 besök i primärvården psykisk ohälsa.

Finns det en övre gräns för vad ett sjukhus i Råppe får kosta? Om ja, var ligger den gränsen?

Svårt svara på en exakt summa. Beror t.ex. på hur läget är när vi ska beslut om fas 2, att faktiskt bygga sjukhuset. Ja det är klart att det finns en övre gräns. En lågkonjunktur innebär kanske billigare byggkostnader men ökade lånekostnader. Byggkostnaderna går nog inte ner. Vi politiker måste ha med oss att det kan bli för dyrt.

Att flytta hela sjukhusverksamheten till ett helt nytt sjukhus utanför stan betyder att all utrustning måste finnas på det nya sjukhuset när man flyttar dit. **Vad kostar inventarier och utrustning till det nya sjukhuset? Den kostnad som skall adderas till byggkostnaden.**

Vi har en plan för CLV under de här åren då nya sjukhuset byggs. Utrustningen har en begränsad levnadstid. Vi behöver ny utrustning och nya inventarier i vilket fall med jämna mellanrum. Det kan bli problem om bygget blir försenat. Regionen behöver hela tiden uppdatera vår medicinteknik.

Är den stora investeringen i Ljungby en sådan sak som går att stryka, om kostnaderna för nytt sjukhus här rakar i höjden?

Nej

Hur mycket anser ni att det går att låna?

Beror på det ekonomiska läget. Tidigare tjänat på att låna, man kunde man låna till låg ränta. Nu är detta på väg att ändras.

När anser ni att regionen ska börja anpassa kostnaderna till den kostnadsutveckling som anges i investeringsbeslutet? (Dvs sänka från nuvarande ca 5 procent till 2-2,5 procent)

Vi kan acceptera en nettokostnadsutveckling på 2-2,5 %.

En enorm sparpotential finns i nuvarande kostnad för köpt vård och hyrpersonal, här går att spara. Vi har misslyckat med att vara attraktiva arbetsgivare. Det är ohållbart. Bättre personalpolitik behövs. Grundfelet är ett alldeles för tillbakalutat ledarskap.

Anser ni att den kostnadsutvecklingen är- förenlig med den vård kronobergarna förväntar sig?

Kronobergarna får en vård av hög kvalitet för att medarbetarna vänder ut och in på sig själva. Personalen lider mest. Men det är inte hållbart att de får slita så mycket. Alltså: ta tag i personalpolitiken.

Före landstingsdirektören i Kronoberg Lennart Rydberg har sagt: "En djup lågkonjunktur samtidigt som eller strax efter ett bygge skulle få närmast katastrofala konsekvenser, för regionens ekonomi" Vi är nu på väg in i en lågkonjunktur.

Håller ni med Lennart Rydberg?

Svårt ge rakt svar. I lågkonjunktur bra att det offentliga investerar, tar ett ansvar att mildra effekterna av lågkonjunkturen. Frågan om regionen har råd är hypotetisk. Det kan bli så svårt att det inte går, men det kan också gå bra.

Civilekonomen och före skattedirektören Marcus Turesson har sagt: "När inriktningsbeslutet togs hade regionen negativt eget kapital d v s skulderna var större än tillgångarna. Dessutom har regionen en av Sveriges högsta regionskatter. Lasarettet i Råppe kommer i praktiken att vara belånat till 100 %. Regionens skulder är större än regionens tillgångar!"

Håller ni med Marcus Turesson?

Nej, håller inte med, detta är felaktigt eftersom eget kapital är 2.7 Mdr idag. Vi har en ganska god ekonomi, gick med 400 milj. plus 2021.

16 Regionfullmäktige har beslutat om ett nytt sjukhus i Råppe. Men detaljplanen är överklagad och byggkostnaderna skenar

Om detaljplanen inte vinner laga kraft, om sjukhuset pga rådande konjunktur och världsläge blir för dyrt, hur ser er plan B ut?

Man ska stor respekt för överklagandena. Olyckligt att avtalet skrevs och gick vidare med fas 1 – p.g.a. partneringavtalet (som vi och V röstat mot). Näst bäst CLV, d.v.s. befintlig plats

Trafikfrågan

Ska klimat-, miljö- och folkhälsomålen nås måste biltrafiken minska kraftigt och snabbt. Minst med 8% per år för att klara klimatmålet, fick vi lära oss på mötet om *Framtidens transporter*.

I en utredning som Trafikverket och Växjö kommun tagit fram tillsammans, konstateras bland annat att biltrafiken måste minska även om staden växer, att potentialen för att förändra färdmedelsfördelningen är god men kräver stora insatser, och att det bör vara möjligt att kraftigt öka cyklandet.

Står ditt parti bakom ståndpunkten i utredningen att biltrafiken i Växjö måste minska, även om staden växer?

Vi behöver minska bilåkandet. Bekvämt åka bil, men det går att minska. Det går att få mer upplevelseytor på de nuvarande p-platserna.

Vad bör kommunen/regionen i så fall göra för att minska biltrafiken och ändra färdmedelsfördelningen?

Bättre och billigare kollektivtrafik.

S har förslag på periodkort för seniorer för 200 kr/mån på alla trafikslag i hela länet, och att seniorer ska ha samma rabatt som barn och unga om man inte vill ha periodkort.

Men vi får avslag av majoriteten. Många förslag på rabatter för barn och unga + att det ska bli enklare och billigare för turister. Alla som jobbar i Region Kronoberg ska kunna åka gratis på kollektivtrafik.

Kommer ditt parti driva frågan om att satsa avsevärt mer (minst det dubbla) på att bygga ut och förbättra cykelinfrastrukturen?

Kan inte säga fördubbla, Men Växjö ska vara en bra cykelstad.

Wales har stoppat alla nya större vägbyggen av hänsyn till klimatet. Även Österrike lär ha gjort det. Men här satsas stora pengar på att bygga en ny jättetrafficapparat vid Fagrabäck, utan att tillämpa 4-stegsprincipen där steg 1 Tänka om innebär att pröva sätt att få ner trafikmängden så att nuvarande rondell räcker.

Kan ditt parti tänka sig att riva upp beslutet om Fagrabäcks trafikplats? Om nej: varför inte?

Nej, vi har sagt ja och lagt undan pengar (78 milj, avskrivet på ett år, en seger att vi kom överens om en summa i stället för % på kostnaden)

Under byggtiden har Länstrafiken ett ypperligt läge att locka nya resenärer till kollektivtrafik, tåg skulle kunna avlasta från Hovmantorp, Lessebo, osv.

Kostnaden för linjetrafiken är idag ca 570 Mkr och ska självfinansieras med minst 50%, vilket ger höga biljettpriser.

Vill ditt parti kraftigt sänka biljettpriserna på kollektivtrafiken

(Se nästa svar)

Kan ni tänka er att införa gratis kollektivtrafik, åtminstone i staden?

Kollektivtrafik ska vara så billig som möjligt. Positiv till gratis i visst område, men kanske inte generellt. Kanske vissa tider, eller för vissa grupper. Kollektivtrafiken finansieras inte bara av dem som bor i Växjö stad utan även av de som bor i övriga länet. S har förslagit försök med gratis kollektivtrafik på fredagar. Busstrafiken inte återhämtat sig i Växjö stad, men i resten av regionen. Det behöver vi jobba på.

Simhallsfrågan

Simhallen skall ligga kvar vid Växjösjön, det har fullmäktige beslutat.

Marken söder om simhallen kan inte inrymma en helt ny simhall, om man inte skall bygga på parkmark.

I fördjupningen av översiktsplanen står det:

”Ny simhall med 50 metersbassäng för idrottsaktiva förläggs söder om den gamla simhallen. **Den gamla simhallen blir kvar och utvecklas för lek och motion. De båda byggnaderna ska tydligt vara två olika byggnader men kan kopplas ihop.**

”**Byggnaden bör vara ett tillägg till den gamla simhallen.** Ha en egen profil.”

Det här stämmer väl överens med de tankar som simhallsgruppen lyft fram under fyra år nu.

Anser ni att det förslag kommunen nu arbetar med är i överensstämmelse med skrivningen i förslaget till fördjupning av översiktsplanen?

Ganska lika. S föreslog för 4 år sedan att den skulle ligga på nuvarande plats. Vi vill att nuvarande byggnaden ska bevaras. Otroligt svårt ta ställning till de olika förslagen. Vi måste titta mer på detta och ta vara på varenda krona.

Anser ni att kommunen har gjort någon riktig analys av simhallsgruppens förslag?
Inte en djupgående analys.

Kommunen beslöt ta fram en second opinion utredning, för att jämföra kommunens och simhallsgruppens förslag. För uppdraget anlätade man samma företag som ritat alla tidigare förslag åt VöFAB. WE-group.

Har ni samtalat om huruvida WE-group är jäviga vad gäller second opinion-utredningen?

Nej.

Man kommer i Eva i Mos second-opinion-utredning fram till att kostnaden för simhallsgruppens förslag blir betydligt lägre än VöFABs olika förslag. Ingen har hävdad att den utredningen är felaktig.

Har ni tagit del av Eva i Mos second-opinion-utredning?

Ja, som parti.

Kan ni se någon egentlig anledning till varför man skall torrlägga hela simhallen, när det egentligen bara är 1500 av totalt 9 000 m2 som behöver totalrenoveras?

Nej, jag kan inte säga varför. Vi har fått simhallen är i oerhört dåligt skick, att det är oerhört svårt och dyrt att renovera...

En helt ny simhall söder om den befintliga innebär en väsentligt utökad exploatering i ett känsligt område. Enligt vad vi har förstått kan ett planförslag för en helt ny simhall söder om bli en långvarig och rentav osäker process.

Kommer ert parti verka för att den befintliga simhallen byggs till för att bli en del av den nya helheten?

Vi ska ha en så bra simhall som möjligt så billigt som möjligt. Måste titta på alla förslag.

Kommer ditt parti verka för att olika förslag till om- och tillbyggnad tas fram via en arkitektävling?

Kan inte svara på.

Kulturens och civilsamhällets roll i en attraktiv stad och region

Ett aktivt och dynamiskt kulturliv är väl så viktigt för stadens och regionens attraktivitet som idrotten. Både spets och bredd behövs, amatörutövare och specialister. Kunskapen måste hållas levande och utövarna och deras sammanslutningar behöver involveras.

Har kulturen någon roll för att göra Växjö och Kronoberg mer attraktivt?

Ja, absolut. Regionen har ansvar för att det är en bra region att bo i, och människor kan

utvecklas. Ansvar för att folk Kultur en fantastisk eftersom den ifrågasätter och ger nya perspektiv. Många för barn och unga skulle behöva mer värdefulla fritidssysselsättningar för att inte hamna i kriminalitet, m.m.

Anser ditt parti att det satsas tillräckligt på kulturen i Växjö/Kronoberg?

Nej. Har ni läst våra budgetar? Vi är det enda parti som lägger mer pengar på kulturen. Särskilt på barn och unga. I Växjö kommun gjort lika dant. År efter år mer lagt mer i budgeten, men inte gått igenom. Kultur är jätten i degen, inte grädden på moset!

Hur kan kommunen/ regionen stärka kulturlivet?

Frågan ställdes inte explicit, blev besvarad i svaret innan.

Kommer ditt parti verka för att man går tillbaka till att låta kulturen ha en egen nämnd och fritiden ha sin egen nämnd?

Kan inte svara på. Har inte diskuterats. Vi tar med oss frågan, först vinna valet.

Behöver Växjö ett kulturråd? Ett råd för kultur och gestaltning.

Vet inte. Har inte diskuterat.

Kommer ni under den kommande mandatperioden verka för att det byggs ett nytt scenkonsthus?

Vi behöver hitta en lösning. Men många tunga investeringar framför oss. Vi är försiktigt positiva, men vågar inte lova + Blekinge måste med oss.

Men på sikt vore det bra med en lösning i den riktningen.

Kommer ni under kommande mandatperiod verka för att kommunen tar fram en bevarandeplan för värdefull bebyggelse i Växjö kommun?

Vet inte, tar det med mig.

Föreningslivet och civilsamhället i övrigt har stor betydelse för livet både i staden och på landsbygden. Många föreningar saknar en lokal där de kan ha en fast hemvist.

Lagningsverkstaden dit folk kan komma och få hjälp med att laga sina kläder – och som helst också skulle omfatta mer än bara kläder och tyger – är ett exempel på praktiskt exempel på hållbar ekonomi som vi lyft fram under Demokratitorget.

Hur kan kommun och region på bästa sätt stötta civilsamhället?

Regionen verkar via kommunerna, vi stöttar indirekt, t.ex. genom stipendier. Viktigt stötta föreningarna på olika sätt. Regionen borde kunna en mer aktiv part.

Kommunen kvinnojouren måste samarbeta bättre med föreningarna, som Diakonicentrum, sociala företag (som kommunen jagat bort, t.ex. Macken).

Är ert parti berett att avsätta kommunala medel för ett Föreningarnas hus, där små och fattiga föreningar kan ha en hemvist och ha både interna och offentliga möten?

Jag tror det vore en bra idé. Jag saknar ett Folkets hus där föreningarna skulle kunna ha en plats.

Hållbarhet:

Detta är det övergripande temat för Demokratitorget:

Vilka är de tre viktigaste åtgärderna som bör vidtas i kommun och region för att rädda klimat och biologisk mångfald?

Kollektivtrafiken: Det handlar ju inte bara om bilarnas utsläpp, alla kan inte köra var sin elbil. Att vara offensiva i kollektivtrafiken viktigast för regionen.

Maten: Regionen producerar otroligt många måltider, som ska vara närodlat **och** ekologiskt.

Indirekt arbete: Jobba via kommuner och föreningar för stötta olika initiativ och engagemang.

Kommunen: Det viktigaste är att jobba med upphandlingarna – 3,3 Mdr (inkl maten). Underlätta för kollektivtrafiken. Veab ökad självförsörjning på el

Publikens frågor

Tror ni att man sparar med den digifysisk vården, är det ett tillräckligt skäl att inte satsa mer på primärvården?

Svar: Vi lägger faktiskt mer pengar in i primärvården (+30 miljoner) (100 kr mer per listad patient, eller ca 1 läkare per vårdcentral) årligen. Digitala vården kommer inte spara pengar. Men kan bidra till att omfördela resurser. Primärvården är basen. "Nära vård" har blivit väldigt abstrakt. Alltså: mer pengar till primärvården.

Varför röstade ni ja till det nya sjukhuset, i stället för att börja i rätt ände? Varför så bråttom? Borde avvaktat valet. Stoppa fas 2.

Det är inte en motsättning mellan nytt sjukhus och mer till primärvården. Sjukhus behövs. S försökte får mer tid redan till första inriktningsbeslutet. Det har inte gått så jättefort. Redan innan denna mandatperiod inleddes ett arbete med att utreda möjligheterna att vara kvar på befintlig plats. Det blir därför missvisande att mena att alternativet inte utretts under en längre tid.

Vi styr inte dagordning. Vi ville också ha en klassisk vanlig upphandling, inte partnering. Det är ett stort problem att vi har ett partneravtal utan att ha en byggklar tomt.

Stort tack för att ni kom hit (överlämnande av de bågge vitböckerna)

Ni får våra vitböcker och om ni vill kan vi se till att ni får en länk till till Ewa Westermarks mycket viktiga föreläsning om hur man bygger en socialt hållbar stad?